

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРОЛІНГУ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 338.512

Бондаренко В.О., студент 3 курсу
факультету менеджменту та маркетингу
ХНЕУ ім.С. Кузнеця

Складність сучасних умов забезпечення прийняття рішень вимагає посилення узгодженості в діях штабних і лінійних управлінських кадрів. Розробка спеціальної системи контролінгу для підприємництва вимагає від спеціаліста не лише знання проектування інформаційних систем, але й проектування сфери поведінки людей. Наразі новим у вітчизняному управлінні є поява контролінгу як універсальної функції управління підприємницькою діяльністю.

Як управлінська доктрина контролінг вперше з'явився на великих західних корпораціях, як відповідь економічної думки безпрецедентне ускладнення зовнішнього і внутрішнього середовища бізнесу.

У різний час умови функціонування бізнесу диктували свої вимоги до системи управління підприємством. Вигравали ті підприємці, які своєчасно брали на озброєння нові ідеї та інструменти менеджменту. Можна виділити три основних періоду становлення контролінгу, які пов'язані з його науковим обґрунтуванням, практичною реалізацією і організаційним оформленням.

Найбільш повно система контролінгу була вперше описана і застосована в США, тому сам термін і складові, пов'язані з цим поняттям, наприклад, контролер - керівник служби контролінгу або особа, яка виконує ці функції, походять від англійського "controlling".

Спочатку під контролінгом розуміли сукупність певних завдань у сфері обліку і фінансів, а контролер був головним бухгалтером. Пізніше це поняття почали розуміти ширше і до функцій контролінгу стали відносити фінансовий контроль і оптимізацію використання фінансових засобів і джерел. Нині контролінг можна визначати як систему управління процесом досягнення кінцевих результатів і результатів

діяльності фірми в економічному відношенні, з деякою часткою умовності, як систему управління прибутком підприємства.

Актуальність теми зумовлена тим, що питання застосування контролінгу в підприємницькій діяльності набуває широкого загалу та потребує всебічного вирішення цього питання. Окремі дослідження питань застосування контролінгу в підприємницькій діяльності представлено в роботах Гребешкова О. М., Кизенко О. О. [1], Стефаненко М.М. [2], Партин Г. О., Маєвська Я. В. [3], Пустовіт Л. Є. [4]. Головною метою даної статті є визначення переваг застосування контролінгу в підприємницькій діяльності в сучасних умовах господарювання.

Концепція контролінгу базується на сукупності положень, дозволяють розмежувати його предметну область з іншими дисциплінами, визначити організаційне оформлення функцій, позначити основні інструменти в контексті досягнення цілей організації.

Узагальнюючи проведені дослідження наукових напрямів щодо визначення поняття “контролінг” доцільно розкривати як:

процес, що передбачає проведення аналізу та оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства з метою її узгодження зі стратегічними цілями;

особливу функцію управління, яка має економічне спрямування та прогностичний характер з метою виявлення резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства;

явище, тобто контролінг є особливим напрямом управлінської роботи, пов'язаної з інформаційним забезпеченням системи управління підприємства у цілому.

Тому, під контролінгом доцільно розуміти як особливу функцію управління, що синтезує, інтегрує і координує основні функції управління діяльністю підприємства з метою досягнення стратегічних цілей в умовах невизначеності та мінливості зовнішнього середовища.

Головні завдання контролінгує:

пошук інформації про зовнішнє оточення підприємства (економічне середовище, конкурентів, споживачів, законодавчу базу) та її аналіз;

визначення залежності між стратегічною позицією, яку обрало підприємство, і очікуваним застосуванням внутрішньої звітності підприємства з точки зору стратегічного позиціонування;

здобуття конкурентної переваги за рахунок аналізу методів скорочення витрат та оптимізації факторів витрат.

Використання різних методів контролінгу при управлінні поточною підприємницькою діяльністю дозволяє йому сформувати ефективну систему прийняття управлінських рішень, призначену для скорочення витрат і часу, витрачених на процес розробки, прийняття і реалізації управлінських рішень, що в свою чергу дозволить підвищити якість і стійкість розвитку підприємництва на ринку. Додатковою перевагою системи може стати скорочення адміністративних робіт і прискорення передачі інформації.

Основний принцип контролінгу - "Вже сьогодні роби те, про що інші завтра будуть тільки думати" - дозволяє використовувати самі сучасні методи менеджменту набагато раніше конкурентів. Робота служби контролінгу допомагає прийняти правильні рішення в складних нестабільних економічних умовах, підвищити ефективність роботи і якщо необхідно забезпечити виживання фірм в умовах зростаючої складності і динамічності ринків.

Отже, система контролінгу в підприємницькій діяльності характеризується тим, що у ній переважаючим є не вузьке конкретне ортодоксальне мислення керуючих справами управлінців, а системне, комплексне вирішення проблем підприємництва.

Література:

1. Гребешкова О. М., Кизенко О. О., Стратегічний контролінг в системі управління підприємством / О. М. Гребешкова, О. О. Кизенко // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2010. - №683. – С. 205 – 209.

2. Стефаненко М.М. Система збалансованих фінансових показників як основа прийняття контролінгових рішень // Фінанси України. – 2007. – № 3.

3. Партин Г. О., Маєвська Я. В. Види та місце фінансового контролінгу на підприємстві / Г. О. Партин, Я. В. Маєвська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.6. – С. 199 – 202.

4. Пустовіт Л. Є. Система контролінгу як чинник стабільності діяльності підприємства / Л. Є. Пустовіт [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Staptp/2012_53/files/ST53_38.pdf

Науковий керівник:
підприємницької діяльності
к.е.н., доцент Матвієнко-Біляєва Г.Л.

Опубліковано в авторській редакції